

En Mutlu Olmamız Gereken Gün Neden Resmî Olarak Bayram İlan Edilmemiş

– Sami Biber · 24 Temmuz 2021

EN MUTLU OLMAMIZ GEREKEN GÜN NEDEN RESMÎ OLARAK BAYRAM İLAN EDİLMEMİŞ?

Türkiye Cumhuriyeti Devleti kurulduktan sonra ülkemizde pek çok olayın bayram olarak kutlandığını görmekteyiz. Bunları biraz sonra tek tek ele alacağım ama önce 1935 yılında çıkarılmış olan 2739 Sayılı Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanuna bir göz atalım bakalım 1935 yılında düzenlenen bu kanunda hangi bayramlar var hangisi yok?

ULUSAL BAYRAMLAR VE GENEL TATİLLER HAKKINDA KANUN

(Resmî Gazete ile neşir ve ilânı : I/VI/1935 - Sayı : 3017)

No. 2739

Kabul tarihi 27 - V - 1935

BİRİNCİ MADDE – Ulusal bayram yalnız Cumhuriyetin ilân edildiği 29 ilk teşrin(Ekim Ayı) günüdür. Türkiye'nin içinde ve dışında Devlet adına yalnız o gün tören yapılır. Bayram 28 ilk teşrin öğleden sonra başlamak üzere 29 ve 30 günleri devam eder.

İKİNCİ MADDE – Genel tatil günleri şunlardır:

A - Zafer bayramı; istiklâl savaşında son zaferin kazanıldığı 30 ağustos günü (Bu gün Millî Müdafaa vekilliği tarafından hazırlanacak programa göre süel[askeri] tören yapılır).

B - Ulusal egemenlik bayramı; 22 nisan öğleden sonra ve 23 nisan günü.

C - Bahar bayramı; mayısın birinci günü.

D - Şeker bayramı; üç gün.

E - Kurban bayramı; dört gün,

F - Yılbaşı günü; her yıl birinci kânunun(Aralık Ayı) 31 nci günü Öğleden sonra ve ikinci kânunun(Ocak Ayı) birinci günü. Bu maddede yazılı tatil günlerinde ve birinci maddede yazılı ulusal bayramın 28 ve 30 ilk teşrin günlerinde hususî yerlerin kapanması mecburî değildir.

ÜÇÜNCÜ MADDE – Hafta tatili pazar günüdür. Bu tatil 35 saatten eksik olmamak üzere cumartesi günü saat 13 te başlar. Halkın yemesi, içmesi, giyinmesi gibi zarurî ihtiyaçlar ile alakalı alış, veriş dükkân ve mağazaları hakkında cumartesi günü hafta tatili kanunu hükümleri tatbik edilmez.

Sanırım bugün kutladığımız çok önemli bir bayramın 1935 tarihli bu kanunda olmadığını görmüşsünüzdür. (19 Mayıs Gençlik ve Spor Bayramı)

O zaman gelin bu kanunda olsun ya da olmasın ülkemizde Milli Bayram olarak kutlanan günlere ve hangi tarihten beri bayram olarak kutlandıklarına bakalım.

29 EKİM

1925 de çıkarılan bir kanunla bayram ilan edildi. 27 Mayıs 1935 de Milli Bayramımız olarak kutlanan bayramlar arasına girdi. (Bilindiği gibi 29 Ekim 1923 de Cumhuriyet ilan edilmişti.)

YILBAŞI

Yukarıda da belirtildiği gibi 1935 de resmi tatil ilan edildi. (Miladi takvime göre yeni bir yıla girişimizi kutluyoruz.)

23 NİSAN

1921 de 23 Nisan'ın Milli Bayram Addine Dair Kanun ile bayram olarak kutlanmasına karar verildi—
1929 da Atatürk bu günü Türk çocuklarına armağan etti--

27 Mayıs 1935 tarihinde çıkarılan Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun ile "Ulusal Egemenlik Bayramı" olarak kutlanmaya devam edildi.

1981 tarihli Ulusal Bayram ve Genel Tatiller Hakkında Kanun'da, 20 Nisan 1983'te yapılan değişiklikle, 23 Nisan Ulusal Egemenlik Bayramı'nın adı, "Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı" olarak değiştirildi. (Bilindiği gibi 23 Nisan 1920 de TBMM açılmıştı)

29 NİSAN KUT BAYRAMI

1. Dünya Savaşında 29 Nisan 1916 da İngilizlere karşı kazanılan Kut el Amare Zaferinden sonra Türk Silahlı Kuvvetleri Bünyesinde bayram olarak kutlandı ancak 1952 de - Nato'ya üye olmamız sebebiyle - DP iktidarı tarafından kaldırıldı.(Hiç bir zaman resmi olarak milli bayramlarımız arasına girmemişti.)

1 MAYIS

İlk kez 1912 de "Amele Bayramı " Olarak kutlandı. 1923 de yasal olarak " İşçi Bayramı ilen edildi. 1924 de Hükümet kitlesel 1 mayıs kutlamalarını yasakladı. 1925 de çıkarılan Takrir- Sükun Kanunu ile bu kutlamalar tamamen kaldırıldı.

1935 Yılında 1 Mayıs artık Bahar ve Çiçek bayramı olmuştu.

1976 da uzun yıllar sonra Taksim'de DİSK organizasyonu alaltında İşçi Bayramı olarak kutlandı.

1977 Yılı tarihe kanlı 1 Mayıs olarak geçti.

1981 de MG 1 Mayıs'ı resmi tatil olmaktan çıkardı.

1990 lı yıllarda artık Taksim meydanında 1 mayıs gösterilerine izin verilmiyordu. Yeni yer Kadıköy'dü.

2008 Nisan'ında, 1 Mayıs'ın "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanması kabul edildi.

2009 Nisan ayında TBMM'ye verilen önergeden sonra 1981'den sonra tekrar resmi bayram olarak kabul edildi.

19 MAYIS

19 Mayıslarda aslında şenlikler-eğlenceler- anma törenleri yapılıyordu ama ilk önceleri Osmanlı Dönemindeki İdman bayramının devamı havasındaydı bu eğlenceler. Adı konmuş bir bayram yoktu ortada.

1935 de Milli Bayramlar belirlenirken de 19 Mayısın esamesi bile okunmadı.

20 Haziran 1938 tarihli kanunla 1939 den itibaren Gençlik ve Spor bayramı olarak kutlandı

1981 yılından itibaren de "Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor bayramı " olarak kutlanmaktadır. (Bilindiği gibi Atatürk 19 mayıs 1919 da Samsun'a ayak basmış ve Milli Mücadelenin başına geçmiştir.)

27 MAYIS

27 Mayıs ihtilalinden sonra 1963 yılından 1982 yılına kadar bu ülkede 27 Mayıslar " Hürriyet ve Anayasa Bayramı olarak kutlandı.

1 TEMMUZ

1 Temmuz 1926 da Kabotaj kanunu ile kendi limanlarımızda kendi gemilerimizle yük ve yolcu taşımacılığı hakkı elde ettik. İşte bu tarih de yani 1 Temmuz da ülkemizde o gün bugündür " Kabotaj Bayramı" olarak kutlanır ama ne Milli Bayramlarımız arasına girmiştir ne de o gün tatil vardır.

23 TEMMUZ - İYD-I MİLLİ (MİLLİ BAYRAM)

Çok komiktir ki 28 Temmuz 1908 de ilan edilen II. Meşrutiyet 23 Temmuz 1909 dan itibaren İyd-ı Milli (Milli bayram olarak kutlanmış ve bu kutlama Cumhuriyet ilan edildikten sonra da devam etmiştir. Ne zamana kadar? Ta 1934 e kadar. En son 1934 de kutlanan bu bayram 1935 de kaldırılmıştır.

30 AĞUSTOS

30 Ağustos Zafer Bayramı: İlk kez 1924 yılında Afyon'da Başkumandan Zaferi adıyla kutlanmış daha sonra 1926 dan itibaren Zafer Bayramı olarak kutlanmaktadır. 1935 Tarihinde belirlenen Milli Bayramlarımız içinde yer aldığını görmekteyiz.

1 KASIM HAKİMİYET-İ MİLLİYE BAYRAMI

1 Kasım 1922 de Saltanatın kaldırılması ülkemizde bir süre resmi olmasa da Hakimiyet-i Milliye Bayramı(Milli Egemenlik Bayramı) olarak kutlandı ise de daha sonra 23 Nisan ön plana çıktı ve 23 Nisan Milli Egemenlik bayramı oldu.

Eveet. Geldik zurnanın zort dediği yere:

Görüldüğü gibi ülkemizde pek çok sebebe bağlı olarak resmi bayram ilan etmişiz ve Yarın bildiğiniz gibi 24 Temmuz

"Eee" dediğinizi duyar gibiyim.

1934 yılı da dahil Cumhuriyetin ilanından itibaren on bir sene her 23 Temmuz günü Meşrutiyetin ikinci kez ilanını "Hürriyet Bayramı" olarak kutlayan bir ülke hemen ertesi gün yani 24 Temmuz'da İmzaladığımız Lozan Antlaşmasını niçin bayram olarak kutlamamış acaba?

Öyle ya Lozan Antlaşması ile Misak-ı Milli sınırlarımız içinde bağımsız bir Türk Devleti kurmuşuz. Yedi düvele diz çöktürüp bağımsızlığımızı elde etmişiz. Dış borçlardan-kapitülasyonlardan kurtulmuşuz. Bundan daha anlamlı bir bayram sebebi mi var? Neden LOZAN BAYRAMI diye bir bayramımız olmamış?

Atatürk 26 Temmuz 1927 de Yani Lozan Antlaşmasınının 3. Sene-i devriyesinden 2 gün sonra verdiği bir

demeçte " Lozan Antlaşması Türk tarihinde bir dönüm noktasıdır. Türk Milleti için siyasi bir zafer oluşturan bu antlaşmanın Osmanlı tarihinde eşi yoktur...Lozan Antlaşması imza gününün milli bayram olarak kabul edilmesi uygundur." demiş

Ama?

Ama Atatürk'e rağmen 1935 Yılında düzenlenen Ulusal bayram ve genel tatiller hakkında kanunda Lozan bayramı diye bir bayrama yer verilmemiş. Evet 1 Mayıs bile bayram ilan eden devletimiz 24 Temmuz'u bayram ilan etmemiş.

1923 den 1934 e kadar II. Meşrutiyetin ilanını resmi bayram olarak kutlayanlar Lozan'ın imzalanmasını resmen bayram ilan etmemişler(Hem de Atatürk'ün yukarıdaki sözlerine rağmen)

Neden peki?

Bu nedeni arıyorum. Ama bulacağımı sanmıyorum zira pek çok bilgiye de ulaştım ama neredeyse tamamı laf salatası.